

www.ketab.ir

زرادی

زیربنای دینداری

تألیف: متین لطفی

لطفی، متین، ۱۳۷۰ -

عنوان و نام پدیدآور: آزادی زیربنای دینداری

تالیف: متین لطفی.

تهران: نشر احسان، ۱۴۰۳.

مشخصات ظاهری: ۱۱۰ ص.؛ ۱۴/۲۱×۵/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۲۶-۲۸۳-۸

موضوع: آزادی - جنبه‌های مذهبی - اسلام - آزادی دینی - حقوق بشر

آزادی - آزادی - جنبه‌های قرآنی

رده بندی کنگره: BP۲۳۰/۱۴

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۴۸۳

شماره کتابخانه ملی: ۹۸۰۸۵۳۲

www.ketab.ir

آزادی زیربنای دینداری

www.ketab.ir

مؤلف: متین لطفی

ناشر: نشر احسان

چاپخانه: چاپ مهارت

شمارگان: ۲۵۰ نسخه

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۳

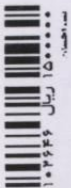
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۲۶-۲۸۳-۸

نشانی: تهران، خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه تهران،
پاساژ فروزنده، شماره ۴۰۶. تلفن: ۶۶۹۵۴۴۰۴

www.nashrehsan.com

آزادی زیربنای دینداری

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۲۶-۲۸۳-۸

فهرست

- پیشگفتار ۹
- معنای آزادی ۱۱
- آزادی در لغت ۱۲
- آزادی در اندیشه مسلمانان ۱۵
- آزادی در اندیشه مغرب زمین ۱۹
- سقف آزادی ۲۷
- مرزهای آزادی ۳۳
- زیان ۳۴
- اهانت ۳۵
- نگاه اسلام به مرزهای آزادی ۴۰
- انواع آزادی در اعلامیه جهانی حقوق بشر ۴۳
- الف) آزادی‌های مدنی و سیاسی ۴۴
- ب) آزادی‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ۴۵
- آزادی‌های مطلوب حقوق بشر در دین اسلام ۵۱
- آزادی به مثابه‌ی نفی بردگی ۵۳
- آزادی اندیشه و انتخاب آن ۶۱
- آزادی و ارتداد ۶۸

پیشگفتار

از آزادی به عنوان یکی از اصلی‌ترین مفاهیم نظری فلسفی و سیاسی معاصر، تعاریف انبوه و برداشت‌های مختلف و گاه متعارضی ارائه شده است. آزادی، هم‌زادِ حیات بشری است و خداوند از همان آغاز حیات این ارمان فطری را به انسان ارزانی داشت تا راه را بر ادای مسئولیتش به عنوان جانشین در عالم وجود بگشاید و او را در آزمون آفرینش، سربلند بیرون آورد:

﴿الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا﴾

(الملک: ۲)

ترجمه: «(او) کسی است که مرگ و زندگی را پدید آورد تا شما را بیازماید که کدام‌تان (انتخاب و) کارتان بهتر و نیکوتر خواهد بود.»

روشن و مسلّم است که یک انتخاب در بستر آزادی، معنا و اعتبار دارد و چنانچه انتخاب‌های آدمی در حیات دنیوی، تحت جبر خارجی روی دهند و به اراده‌ی آدمی، واقعی نهاده نشود، دیگر حاجتی به آزمایش عینی وی نمی‌باشد؛ زیرا در غیاب آزادی، امکانی برای انتخاب‌های آگاهانه و پذیرش مسئولیت تبعات ناشی از این انتخاب‌ها

وجود نخواهد داشت و شرایط لازم برای شکوفایی استعدادها و به فعلیت در آوردن توانایی‌ها میسر نخواهد شد؛ و آنکه از وی سلب اختیار شده باشد، طبیعتاً مسئولیتی نیز در قبال انتخاب‌هایش ندارد. لذا سرنوشت ارزش‌ها و اعتبار مقدسات متعالی، پیوند تنگاتنگی با اصل آزادی دارد و شهادت بلاواسطه‌ی وجدان و فطرت نیز دال بر صحت این پیوند است.

آنچه در جهان اسلام، مقوله‌ی آزادی را با چالش مواجه ساخته، نخست «فقدان یک تعریف مشخص و اجماع‌یافته در نصوص دینی برای آزادی»، دوم «فقدان حدود و ثغور معین برای آن»، سوم «تفاوت در منشأ فرهنگی و جغرافیایی ظهور این پدیده‌ی تئوریزه شده در قرون اخیر»، و چهارم «فقدان فرهنگ بهره‌گیری از موهبت آزادی» است.

لذا در این اثر سعی شده است که به معنانشناسی آزادی از منظر متفکران مسلمان و غیرمسلمان پرداخته شود؛ نگاه سقفاً و عمقاً و در هر دو جهت آزادی بر اساس پشتوانه‌های نظری و رهیافت‌های قرآنی برشمرد می‌شود؛ سپس انواع آزادی در اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر مرور گردد؛ همچنین جایگاه این آزادی‌ها در دین مبین اسلام مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد؛ و سرانجام از محتوای کتاب جمع‌بندی و نتیجه‌گیری کرد.

متین لطفی

زمستان ۱۴۰۲